

Molt humans, molt divins (XXI): el regne de Déu i la seva justícia (II)

Les relacions més importants de la nostra vida defineixen els deures més importants. La justícia ens dibuixa una espècie de mapa perquè no els perdem de vista.

18/08/2023

La tarda avança a la plaça del poble, i l'amo de la vinya encara troba uns altres obrers sense feina. «Ningú no

ens ha llogat», li responen. L'amo els envia a treballar a la seva vinya, encara que ja falti poc perquè es faci fosc (cf. *Mt 20, 7*). La convicció que la justícia social depèn concretament de les seves pròpies decisions fa que el propietari de la vinya contracti aquells pobres homes. Per culpa seva o no, havien perdut tot el dia, i potser els faltaria fins i tot el més indispensable per subsistir. Sobretot, patirien per no sentir-se útils, la qual cosa suposa una angoixa existencial profunda. L'amo de la vinya, doncs, no es limita a donar-los diners, sinó que els ajuda a dotar la seva vida de sentit. Jesús no proposa una solució política, però vol subratllar que la «fam i set de ser justos» (*Mt 5, 6*) ens ha de portar a buscar solucions creatives per als problemes socials, i que no serà mai una actitud cristiana centrar-se exclusivament en les qüestions personals.

Calor de la caritat, solidesa de la justícia

La mateixa justícia que ens porta a reconèixer els altres en les seves diferències i, per tant, a respectar tot el que els pertany (la seva vida, la seva bona fama, les seves propietats) requereix reflexionar sobre els elements mínims que són necessaris per a una vida humana digna, i actuar en conseqüència. Si Déu ens va regalar tots els béns de la terra perquè els homes i les dones gaudim de la vida en comunitat, no ens pot deixar indiferents que, mentre alguns gaudeixen de vides folgades, d'altres es morin de gana o no es puguin beneficiar, per exemple, d'una educació que els obriria les portes a noves possibilitats.

«El món existeix per a tothom, perquè tots els éssers humans naixem en aquesta terra amb la mateixa dignitat. (...) Per tant, com a

comunitat som comminats a garantir que cada persona visqui amb dignitat i tingui oportunitats adequades al seu desenvolupament integral». ^[1] Els reptes ecològics, per exemple, no es poden abstroure d'una reflexió sobre la justícia. Més enllà de l'opinió legítima que es tingui sobre els diferents problemes i les seves possibles solucions, un cristià sempre s'ha de sentir responsable sobre el tipus de món que volem deixar a les generacions vinents.

La calor de la nostra caritat i la solidesa de la nostra justícia ens donaran els criteris i la força que es necessiten per viure de la millor manera possible les nostres relacions amb els altres. Lògicament, els vincles de la caritat condicionen els nostres deures de justícia i aquestes dues virtuts determinen moltes de les decisions que prenem quotidianament: preocupar-me per

la meva família té prioritat sobre altres possibles iniciatives socials. L'«ordre de la caritat»^[2] en què insistia sant Josepmaria és també un ordre de la justícia: no seria just en el tracte amb la meva mare malalta si no trobés temps per visitar-la perquè estic ocupat amb projectes solidaris molt valuosos, però que m'impedeixen de viure els meus deures de filla o de fill. Si la generositat desmesurada del propietari de la vinya, preocupat perquè molts gaudissin d'un treball digne, el portés a posar en risc la solvència familiar, no seria del tot just cap als seus.

Però els vincles de justícia també ens ajuden a afinar en la caritat. L'amor cap a la mateixa família i coneguts podria ser de vegades desordenat i portar-nos a refugiar-nos en la nostra vida privada, sense voler-nos adonar de les necessitats de tants homes i dones al nostre voltant; també ens

podria portar a buscar sempre l'avantatge per als nostres, fins i tot fent mal a tercers. Per això ens fa bé observar l'actitud de l'amo de la vinya: tot i que tenia una situació còmoda i agradable, en la qual gaudia probablement de riqueses abundants, decideix complicar-se la vida; recorre diverses vegades els carrers i ofereix a molts obrers l'oportunitat de rebre diners pel seu treball. Així és la fam de justícia dels qui segueixen Jesús, que els porta a abandonar la seva comoditat.

Al cap i a la fi, caritat i justícia necessiten entrellaçar-se en una visió de la realitat regida per una consciència viva de tot el que en la nostra persona i en la nostra vida és relació. «La justícia que pot ser fonament estable de la pau és la justícia dels fills de Déu, la justícia vivificada per la caritat que veu germans en els altres, fills del mateix Pare celestial».^[3] La nostra santedat

consisteix, en bona part, a descobrir que l'altre forma part de la nostra vida.

Relacions i deures

En l'Esriptura, la paraula «justícia» té un significat molt més ric que en la seva accepció actual. «La justícia no és una abstracció ni una utopia. A la Bíblia, és el compliment honest i fidel de tot deure envers Déu, és fer la seva voluntat».^[4] Quan s'afirma, per exemple, que sant Josep era just, se'ns vol donar a entendre que era sant, és a dir, que en cada situació feia el que era correcte. Una dimensió molt important de totes les decisions del sant Patriarca era la de sospesar els seus deures cap al Senyor i cap a les altres persones, especialment cap a Maria, per ordenar les prioritats de la seva vida i del seu cor. La persona justa no és tant qui es creu la mesura de totes les coses com qui es deixa mesurar i

organitza la seva vida segons les seves relacions amb els altres. «El meu just viurà per la fe» (*He* 10, 38).

En llegir les obres de sant Josepmaria ens pot sorprendre que, juntament amb passatges en què descriu l'amor i el lliurament com a trets distintius de la vida cristiana, en moltes altres ocasions afirmi que la santedat consisteix senzillament a complir el deure de cada instant. «La nostra vida —la dels cristians— ha de ser així de vulgar: mirar de fer bé, cada dia, les mateixes coses que tenim obligació de viure, realitzar en el món la nostra missió divina, complint el petit deure de cada instant».^[5] Que el concepte de «deure» tingui una posició tan destacada en els seus escrits pot despertar cert desconcert en el lector o el creient contemporani. En efecte, convertir l'ideal cristià en el compliment primmirat d'un cúmulo de manaments no només és poc

atractiu, sinó que, a més, pot acabar per causar-nos angoixa i tristesa. Si el cristianisme és la religió de l'amor i, per tant, de la llibertat, per què l'èmfasi de sant Josepmaria en una paraula aparentment tan sòbria i freda com «deure»? De fet, tot i l'estranyesa que ens causa la manera de comportar-se de l'amo de la vinya, el que desperta la nostra admiració cap a ell és precisament aquesta generositat que va més enllà d'un simple sentit del deure.

Tanmateix, no comprendríem la profunditat del pensament de sant Josepmaria si creguéssim que el seu missatge és tan sols una crida freda i seca a complir els deures de la nostra vida ordinària. No és el compliment per si mateix el que ens apropa a Déu, sinó l'amor que ens porta a efectuar cada tasca del nostre dia amb la perfecció més gran possible. «La devoció sincera, el veritable amor a Déu, duu al treball, a

l'acompliment —encara que costi— del deure de cada dia». ^[6] Però perquè la caritat, que està cridada a ser el motor i el final de tots els nostres actes, no perdi la tensió necessària cap al que és important en cada moment, necessitem la virtut de la justícia, que ens dibuixa una espècie de mapa amb les fites importants per a cada jornada. La seva definició parteix d'aquest principi: tot deure es fonamenta en una relació. Les relacions més importants de la nostra vida defineixen els deures més importants.

El deure de cada instant

No pocs deures de justícia són fruit i manifestació de l'amor, que demostrem vivint-los amb delicadesa. Cuidar els fills d'un mateix i dedicar-los temps és un deure de justícia que sorgeix lògicament de l'amor. El seu compliment moltes vegades ens

omplirà d'alegria, i ni tan sols ens ho haurem de proposar; però de vegades es podrà sentir com un deure més pesat, perquè col·lideix amb altres possibles activitats, o perquè estem especialment cansats. Rendir a la feina és també un deure, no només cap al nostre cap, sinó també cap a la nostra família i cap a la societat. Si rebem un sou determinat per un temps i uns resultats determinats, és una qüestió de justícia esforçar-nos per aconseguir-los. I, en definitiva, un cristià que intenta transformar totes les seves tasques en oració i en ocasió d'estimar Déu i els altres descobreix possibilitats de servir en totes les circumstàncies del seu treball.

D'altra banda, de vegades podria semblar que exigir per a si el respecte de certs drets podria oposar-se a la caritat. Tanmateix, sant Josepmaria sempre va ensenyar que

una manifestació de la mentalitat laical —és a dir, del sentit de pertinença al món— consisteix a exigir, amb caritat i respecte, el que ens correspon. Lluitar, per exemple, per un augment de sou merescut o perquè es respecti la paraula que s'ha donat no vol dir no saber perdonar o no acontentar-se amb el que es té, sinó que consolida la pràctica de la justícia en el nostre entorn i en la societat, en benefici de tothom. «Si som justos, ens atindrem als nostres compromisos professionals, familiars, socials..., sense escarafalls ni crides, treballant amb delit i exercint els nostres drets, que també són obligacions».^[7]

Les relacions de justícia es transformen, doncs, en un camí molt concret per fer en cada instant el que és correcte, és a dir, el que és just. Preguntar-nos cada dia en l'oració pels nostres deures ens ajuda a enfocar el nostre amor en els vincles

concrets que formen la nostra vida. També els obrers de la paràbola, independentment de l'hora en què es van contractar i de l'acord que van establir amb l'amo de la vinya, es van esforçar per complir el seu deure i per obtenir la recompensa promesa.

* * *

«Quan va arribar el vespre, l'amo de la vinya va dir a l'encarregat: “Crida els treballadors i paga'ls el jornal. Comença pels qui han arribat darrers i acaba pels primers”» (*Mt* 20, 8). Déu s'entossudeix que tots els homes se salvin, i vol també que tots gaudim d'una vida terrenal tan digna com sigui possible. Això ens porta a cuidar amb especial cura cadascun dels nostres deures, per fer d'aquest món un lloc més humà i més diví. Alhora, sabem que la justícia plena només s'aconseguirà al final dels temps i que està a les mans de Déu. «Només Déu pot crear justícia. I la fe

ens dona aquesta certesa: ell ho fa».^[8]
Sí, «els darrers passaran a primers» (Mt 20, 16). Els qui busquen «el Regne de Déu i fer el que ell vol» (Mt 6, 33) poden gaudir de la *justícia* de Déu: «Per ell m'he avingut a perdre-ho tot i a considerar-ho escòria, a canvi de guanyar-lo a ell i de viure unit a ell; no tinc, doncs, una justícia pròpia, la que prové de la Llei, sinó que tinc la justícia que se'ns dona per la fe en Crist, la que prové de Déu i es fonamenta en aquesta fe» (Fl 3, 8-9).

Gaspar Brahm

^[1] Francesc, *Fratelli tutti*, núm. 118.

^[2] Cf. Sant Josepmaria, *Cartes* 4, núm. 14; 6, núm. 7.

[3] F. Ocáriz, «La herencia espiritual de Mons. Álvaro del Portillo», març del 2014.

[4] Francesc, Discurs, 25.II.2023.

[5] Sant Josepmaria, *Forja*, núm. 616.

[6] *Forja*, núm. 733.

[7] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 169.

[8] Benet XVI, *Spe salvi*, núm. 44.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/molt-humans-
molt-divins-xxi-el-regne-de-deu-i-la-
seva-justicia-ii/](https://opusdei.org/ca/article/molt-humans-molt-divins-xxi-el-regne-de-deu-i-la-seva-justicia-ii/) (01/04/2026)